
kisdobos
1984. FEBRUÁR

Még idejében!

Ha valaki azt kérdezi, milyen hónap a február, azt válaszolhatjuk rá, hogy — vidám, farsangi, havas. Ilyenkor vannak az iskolai jelmezes mulatságok, amikor maskarába bújik, táncol, vidáman szórakozik mindenki.

Ám, hiába téli hónap ez a február, hiába csikorog a hó, hiába fagy, havazik — valahol valami már készülődik. S hamarosan megcsordulnak az ereszek. És falun az idősek már nem a reumájukat kúrálják, hanem az ásót keresik a fészerben. — Tavaszodik — mondja ki végül a sokesztendős nagyapa a minden évben beköszöntő csodát.

Igen, tavaszodik . . .

S kezdetét veszi ismét sok minden. Jönnek a szép, nemzeti színbe és pirosba öltözött ünnepeink. Az első: március 8., a nemzetközi nőnap, amikor hóvirággal, ibolyával, apró figyelmességgel köszöntjük a nőket — mamákat, nagymamákat, tanító néniket s mindenkit, aki értünk fáradozik. Ezt követi március 15-e, nemzeti forradalmunk feledhetetlen évfordulója, majd rögtön utána március 21-e, a Tanácsköztársaság kikiáltásának napja, s alig két hétre rá, április 4-én már hazánk felszabadulásának ünnepét üljük.

Mindezt a tavasz hozza, gyors egymásutánban. Mégpedig nem is olyan sokára. Lehet, hogy még dühöng a tél odakint, de ez ne tévesszen meg benneteket — már közeleg a tavasz. Bizonyára kedves vendég lesz idén is. Készüljetek hát a fogadására, ahogy illik, mihelyt elvonul karnevál hercege csilingelő szánján.

Vida Győző rajza

Kosztolányi Dezső

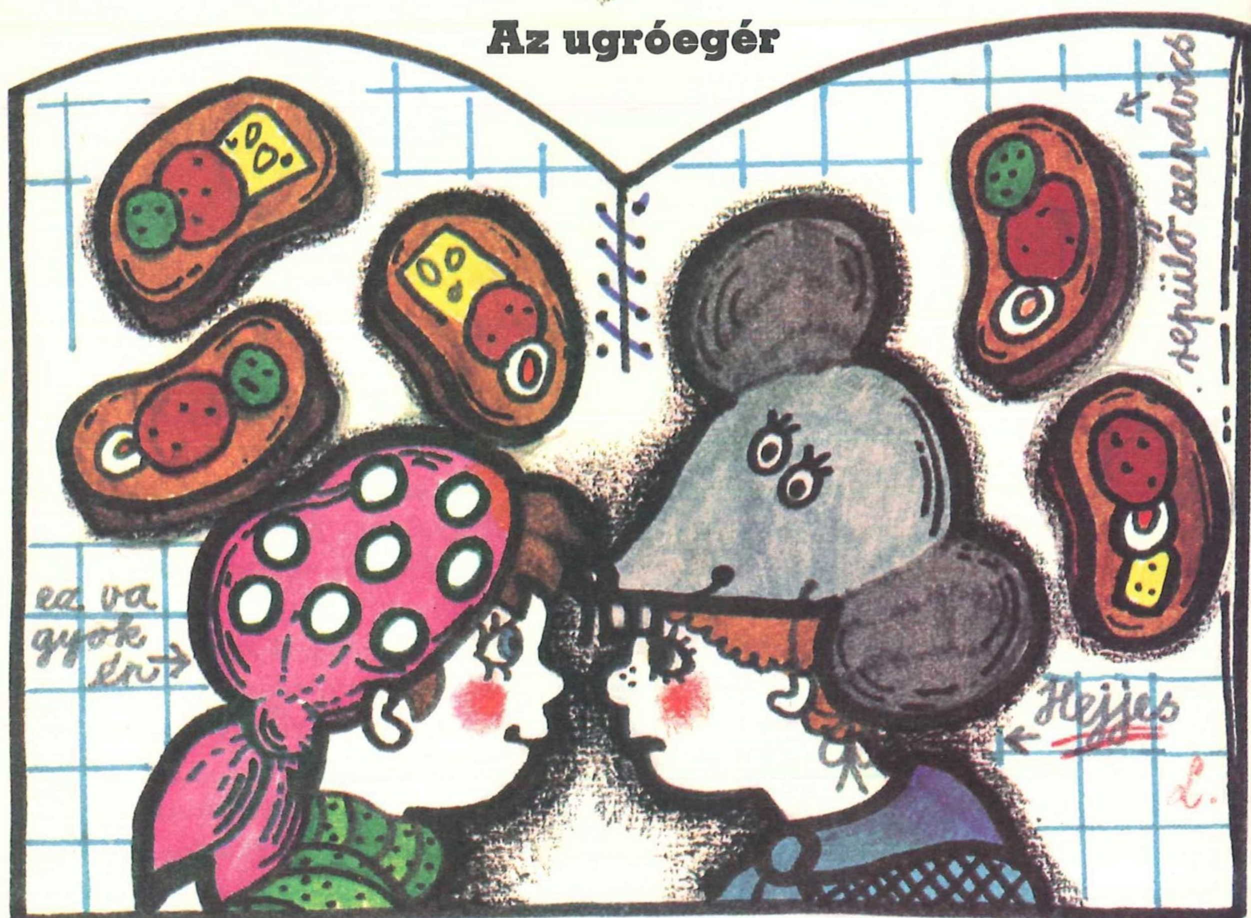
Mély éjeken...

Mély éjeken hányszor nézlek, te Térkép,
hogy sistereg fehéren künn a hó.
Így rohanok egy pirinyó vasúton,
s ringat tovább egy pirinyó hajó.
Festéktócsádon, a lilán, a zöldön,
csavargó én, dalolva utazom.
Járok japán, olasz és muszka földön,
síró vízen és sívó szárazon.
Távolságok és sínek gombolyagja,
ölembe gombolyul a messzeség.
Hipp, itt a vízen, hopp, most ott a földön,
hipp-hopp valóra válnak a mesék.
Megszínesül a lázamtól a karton,
zászlók feszülnek ki a sárga parton.
Az óceánon vezetem a tollam,
azt mondom csöndben: itten nyugalom van,
sápadva mondom, hol kékebb a festék:
itt viharoktól vemhesek az esték,
és tollammal, ha nem lát senki-senki,
a festett vízből hínárt emelek ki.
Az ablakon fehért fehérre hímez
a fagy, akár egy kínai leány.
Apám szivarja füstölög az útra,
és nesztelenül iszom a teám.
A villanyunk — Aequator napja — lángol,
a kis vasút is mintha zengene.
A mély s a messze egy ütemre lüktet,
és zúgni kezd a térkép tengere.

Nagy Katalin

HÓNAPLÓ

Az ugróegér

Koltai Éva rajza

Teadélutánt rendezett az őrsünk. Teát ugyan senki nem ivott. Rá se bírunk nézni már. Ádám Eta nagymamája legalább öt liter teát megitat velünk, amikor szamovárklubba megyünk hozzájuk. Én például ha kimondok egy mondatot oroszul, máris teaízt érzek a torkomban. De kibírom. Főleg azért, mert még nem sok mondatot tudok. Ami nagy szerencse, mert így továbbra is naponta járok a szamovár-klubba, vagyis Etáékhoz. A többiek lemorzsolódtak. Úgyhogy kár volt irigykednem rájuk.

Az őrsi teadélutánon azért mégis volt tea, de csak a szülők itták. A szülőket is meghívtuk. Így legalább volt kivel táncolni a lányoknak. Mert a fiúk nem akartak táncolni, még Hejjes Tamás se. Pedig ő balettiskolába is jár, nemcsak a rendesbe. Kérdeztük is, hogy mi baja? Azt mondta, ő színpadra termett. Ezt nem magától találta ki, hanem a mamájától hallotta. De elhitte neki rögtön, és most már ő is terjeszti. Egyszer szerepelt is a kerületi művelődési házban. Ő volt az első egér abban a meserészletben, amit előadtak. Összesen kilenc egér volt. Nem lehetett tudni melyik az első, mert teljesen egyformák voltak. Amikor az előadás végén egyenként meghajoltak, mi mindegyiknek nagyon tapsoltunk. Mert hátha éppen az a Hejjes! Aztán mégse tetszett neki a dolog. Azt mondta, miért tapsoltunk a második egérnek?! Az az ő legnagyobb ellensége. Most is elébe állt szándékosan, azért nem tudott elég szépet ugrani. Így tudtuk meg, hogy Hejjes ugróegér, nemcsak olyan egyszerű, mint amit a speizból ismernek az emberek.

De a teadélutánon nem akart táncolni egyáltalán. Azt mondta, az neki olyan, mint másnak a számtandolgozat, fogalmazás, bármiféle házifeladat. Nekem nagyon tetszett ez a magyarázat. A lányoknak egyáltalán nem. Igaz, nem is én akartam táncolni Hejjessel, hanem ők.

A lányok nagyon másmilyenek voltak, mint máskor. Ők azt akarták eleinte, hogy legyen inkább jelmezbál. De a fiúk nem akarták. Szavaztunk. Mindig szavazunk, amikor csak találunk rá okot. Most a fiúk győztek. Könnyű volt. Mi kilencen vagyunk. A lányok hárman. Igaz, ők viszont nem tartották be, amit szavazással eldöntöttünk. Mert kicsit azért úgy öltöztek, mintha jelmezbál lenne mégis. Például répanadrágban jöttek: három leveszöldség! És Göndör Mari külön hajat is tűzött a rendes hajába. Fonott kalácsra hasonlított a különhaj, Mari nagyon csúnya lett tőle. Pedig éppen szép akart lenni, azért lopta el a nővérétől mára. A nővére fodrásztanuló. Mari is fodrásznak készül. Már tud is néhány szakkifejezést. Például azt, hogy vendéghaj. Így hívják az ilyen hajat, ami most a fején van, máskor meg a fiókban.

Göndör Mari bátor is lett a vendéghajtól, nemcsak csúnya. Odaállt Hejjes elé. Meghajolt, és kihirdette:

— Hölgyválasz!

Hejjes csak legyintett. És ott hagyta Marit a terem közepén. Mari nagyon mérges lett és azt mondta neki:

— Te Hejjes! Te kész helyesírási hiba vagy...

Mindenki nevetett rajta. Úgyhogy Hejjes el is bujdosott. Kiment a folyosóra, ahol tiszta sötétség volt. Mert megígértük az igazgató bácsinak, hogy takarékoskodunk a villannyal. Ha már ilyen felfordulást csinálunk különben.

Göndör Marit a Nagyfőnök kérte táncra. Természetesen őt is meghívtuk, még szerencse! Mert a szülői munkaközösség egymással táncolt főleg. Úgyhogy Kriván Kati egymagában ropta. Ádám Eta is. Táncolhattak volna együtt is. De azt mondták, párba állni olyan gyerekes.

Én átmentem a kémiaszertárba. A maradék szülői munkaközösség ott készítette a szendvicseket. Jelentkeztem, hogy segíteni szeretnék. Nagyon megörültek, sorba csókolgattak; erről nem volt szó. Ádám Eta mamája kötényt adott rám és bekötötte kendővel a fejem. Ez kedves volt tőle, bár nem volt semmi értelme. Részben mert már úgyis készen voltak a szendvicsek. Részben mert Hejjes leselkedett az ajtóban. Gondoltam, csúfolni akar majd biztosan.

De nem jól tudtam. Mert csak ijeszteni akart. Elbújt a sötét folyosón egy ablakmélyedésbe. Úgy tervezte, hogy a nyakamba ugrik nagy ordítással, és lerántja a kendőmet. Meg is tette. Csak véletlenül a szülői munkaközösség nyakába ugrott, mert rajta is éppen olyan szerelés volt, mint énrajtam. Plusz egy szendvicsestál.

FEBRUÁR Teadélutánt rendeztünk. Hejjes Tamás műsort is adott. Bebizonyította, hogy civilben még jobban tud ugrani, mintha egér színpadon. De nem örült a sikernek. Inkább szégyellte magát. De annyira, hogy szégyenében hat szendvicset evett meg. Pedig négy volt csak az átlag.

Gyurkovics Tibor: NÉVIKE

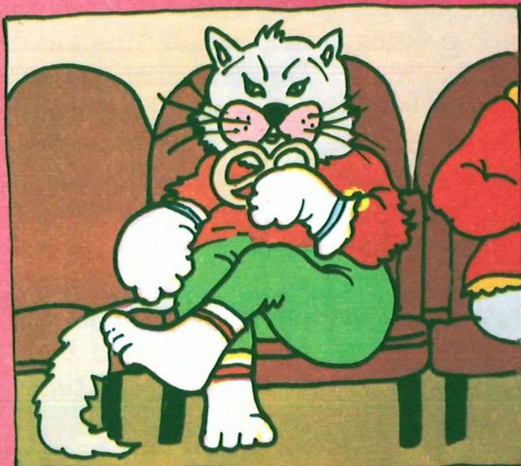
Február 4. Johanna — mintha mindig álmok után rohanna
Február 8. Aranka — ne lobbanjon ötpercenként haragra!
Február 13. Ella — tüllruhában lesz ma?
Február 14. Bálint — gomblyukában kivirít a jácint
Február 16. Julianna — szebb, mint a Juli anyja
Február 18. Bernadett — vártalak, de közben szerda lett
Február 19. Zsuzsanna — fél hatkor van az uzsonna
Február 20. Álmos — hitele, hogy áll most?
Február 26. Edina — piros legyen az orcája, ne lila!
Február 28. Elemér — nadrágjába be se fér

DÖBRENTEI KORNÉL
CICA A MOZIBAN

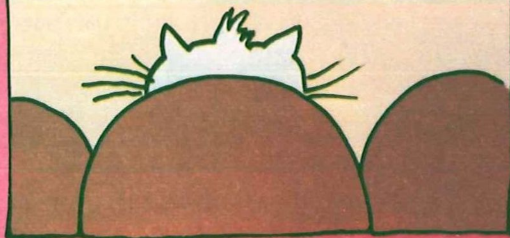
Képzeld el,
egy cica
négy fehér
zokniban
bent ül a
moziban,
amíg a
film pereg,
ropogós
perecet
jóízűn
eszeget.

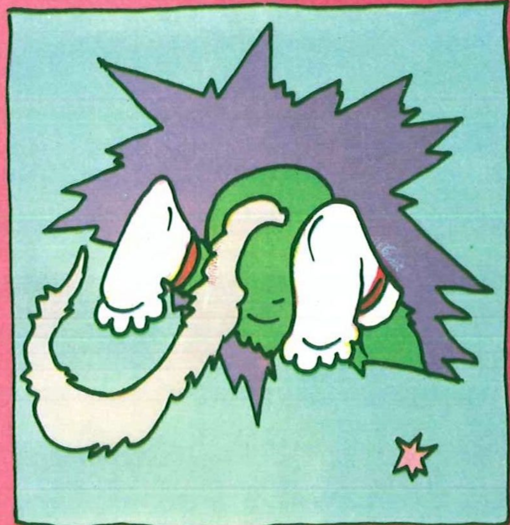
A vásznon
hirtelen
egy egér
megjelen,
usgyi a
kis cica,
négy fehér
zokniban
ott terem,
mancsával
odacsap,
a foga
kivillan,
már harap.

De bizony
az egér
elillan,
hiszen csak
fényből van,
a vászon
kiszakad,
a cica
elszalad,
a perec
ott marad.

Herpai Zoltán rajzai

Kántor Zsuzsa
A HOZZÁSZÓLÁS

Első nagy „hozzászólásom" Sári nénivel kapcsolatos.

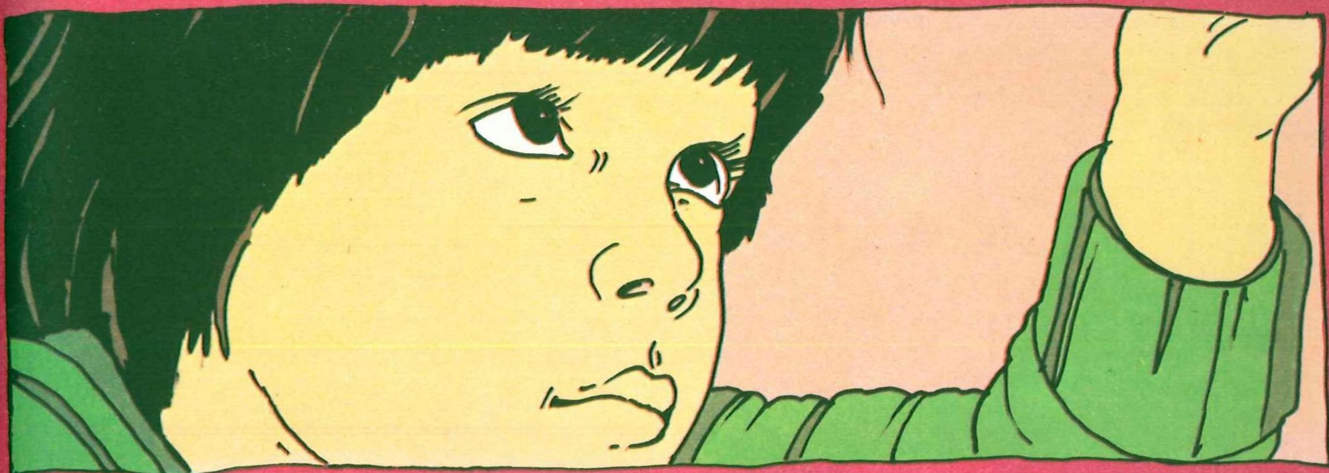
Sári néni kicsi volt, finom arcú, feketeszemű. Sohasem kiabált. Intőt se osztott. Szerettem, de reménytelenül. Mert ő fizikát tanított, és hamar rájöttem, hogy itt számomra babér nem terem. Olyan ez, mint a számtan. Azt se értettem, sajnos, soha.

Nem kiabált, intőt se osztott, mégis rend volt nála. — Mert jól magyaráz — mondták a gyerekek.

Megpróbáltam figyelni. Nagyon figyeltem igazán. Egy ideig. Aztán másra.

Például — Sári nénire. Hogy miért is szeretem? Nem szép. De kedves. Különösen, ha mosolyog. Úgy tud mosolyogni, mintha mindig rám. Pedig dehogy. A vékony arca sápadt, de ha magyaráz, lassan kipirul. Megáll a középső sor első padja előtt, rátámaszkodik egyik kezével, a fejét kicsit oldalt hajtja, és úgy mondja-mondja, mintha csak magának.

Hát nekem ne, az biztos, mert én aztán már mindenféle másra figyeltem, és végül benyúltam a pad alá. Volt ott egy regény. A térdemre húztam, kinyitottam. Mindjárt megtaláltam, hol hagytam abba. Nekem ahhoz nem kell könyvjelző. Van, aki rögtön elfelejti, hol tartott. Én tudtam mindig. Akkor meg pláne.

Izgalmas könyv volt. Nagyszerű. Scott kapitányról szólt, aki felfedezte a Déli-sarkot.

Azt hinné az ember — Dél — az meleg.

Nahát, a Déli-sarkon olyan hideg van, hogy meg lehet fagyni. Sőt, meg kell fagyni, ha piszkosul be nem öltözik valaki. Annyi meleg holmit kell az embernek magával vinni, amennyit csak elbír.

De még az se minden, mert avval a sok cuccal menni kell, bele a világba, szembe a széllel, és az sem közönséges, ami ott fúj: az északinál is északibb — a Déli-sarkon. Ahol még akkor nem járt soha senki. Sehol egy lélek, esik a hó. Vakít. Térdig a hóban menetel az expedíció. Abban a hóban semmi nyom. Csak utánuk. A bakancsuké. Vagy a sítalpuké. Soknak megfagy a lába. Van, aki már alig vonszolja magát. De muszáj. Eljutni a célig. Kitűzni a zászlót a sarkon. Mennek. Elöl a kapitány.

Mi ez a csend? Felnéztem. A pad alatt a Déli-sark, a középső sor padja előtt Sári néni. Most hagyta abba a magyarázatot. Befejezte. Kivár. Ilyenkor mindig. És a kis csend után, ahogyan szokása volt, megszólalt:

— Van kérdésetek?

Persze hogy volt. És nemcsak kérdés. Mindenki akart valamit mondani. Hozzászólni. Majd kiestek a padból: Sárika néni így... Sárika néni úgy...

Majmok, gondoltam, még majd kiesik a karjuk. Úgy nyújtózkodnak. Mind szerepelni akar. Megmutatni, milyen okos.

Én is — szerettem volna. De hogy? Más, ha magyaróra, vagy mondjuk történelem... De fizika? Egykarú, kétkarú emelők, a súly, a tömeg, az erő. Hogy mikor kisebb és mikor nagyobb, és mitől és hogy hányféle létezik, hol mindenhol működik.

Nyújtózkodtak, majd kiestek a padból:

— A téren a libikóka.

— Daruk, építkezéseknél, lépegető exkavátor, turbina.

— Szélmalom, vízimalom.

És Bütyök az ablak melletti padsorból:

— Kakasviadal. Ha úgy ugrálunk, mint a kakasok. Fél lábon szoktunk, karba tett kézzel, könyökkel meg-megbökjük egymást. Az nyer, aki súlyosabb.

— Nem biztos — kiabáltak —, attól is függ, hogy honnan, melyik pontra hat az erő!

Izgultak, heveskedtek, Sári néni nem szólt közbe. Hadd vitázzanak. De nagyon figyelt, az látszott. Néha kicsit biccentett a fejével. Ha okosat szólt valaki. Nála ez nagy elismerés jele volt. Ritkán osztotta. Törték is érte magukat:

— Húzó-feszítőerő, az ellentétesek...

— A mágneses... az elektromos!

Aztán egyszer csak rámnézett várakozva. Miért?

Bökdösött a szomszédom: feltartod a kezed!

Én? Dehogy. Csak épp úgy könyököltem. Vagy mégis? Persze hogy mégis. Már akkor is volt egy gondolatom, kiszáradt tőle a szájam, beleizzadt a tenyerem. Felálltam lassan és akár csak ő, mikor magyaráz, oldalt hajtottam a fejemet. Úgy mondtam, elszántan:

— Sárika néni, és a — LELKIERŐ?...

Na, akkor felharsant a nevetés. Bütyök az ablak mellől odakiabált: hülye!

Sári néni tovább lépdelt a padsorok közt. Könnyedén. Ahogy csak ő tudott. Mintha nem is szóltam volna egyáltalán.

Biccentés? Még hogy biccentés... átnéztek rajtam. Mint a levegőn. Ez volt. Hát persze. Hülyeség. Nem ide tartozik. Lebőgtem. Ezt nem felejtem el. Még ötven év múlva se: ha valami bölcset akarok mondani — kiszárad a szájam, megizzad a kezem.

De akkor kiszólt a padból valaki: Sose búsulj. Nem volt hülyeség. Csak ők nem értik. Ők csak a számtant, meg a fizikát.

A kapitány volt? Ki más? Ha jól meggondolom... Csakis ő lehetett!

Sukurbek Bejsenaliev **Szovjet kirgiz író**

Görög Júlia rajza

Másnap apa sorra járta a környék juhászait, minden nyájból kiválasztott tíz-húsz kisbárányt s a jurtához terelte őket. Azután így szólt Azizhoz:

— Látod, kisfiam, ezeket mi fogjuk felnevelni. Jövőre már süldőbárányok lesznek, két év múlva valuhok. Legyen rajtuk a szemed, jó volna, ha néhányat magad mellé vennél.

Aziz boldogan futott a kisbárányokhoz, megpróbálta őket megszámolni az ujjain.

A bárányok aprócskák voltak, csendesek, félszegek. Körülvették Azizt, s vékony panaszos hangjukon egyre csak sírtak: Ma-ma! Ma-ma!

Aziz megsajnálta a kisbárányokat s elkezdett kiabálni:

— Azonnal hajtsuk ki őket a legelőre: Éhesek szegények!

Apa előjött anyával a jurtából s Azizzal együtt terelték a bárányokat fel, a hegyi legelőre.

Elöl haladtak a nagyobb bárányok, azok, akik még a tavaszon születtek. Ők már tudtak magukról gondoskodni, s azt is azonnal megértették, hova hajtják őket.

De voltak a báránykák közt egészen picinyek is, soványak, gyengék. Ezek mindjárt az út legelején elmaradtak a nagyobbaktól s egész idő alatt panaszosan bégettek.

Aziz kiválasztott vagy tízet a legkisebbek közül s azt mondta apjának:

— Őket nem kell kihajtani a legelőre. Velük én törődöm.

Apa megdicsérte Azizt.

— Jól van, kisfiam, látom, gondolkozol. A többit majd mi legeltetjük anyával, a legkisebbekre viszont te ügyelsz. És nemcsak ma, máskor is. Megegyeztünk?

— Meg. Versenyezni fogunk, kinek a bárányai nőnek gyorsabban.

Ettől a naptól Aziz szinte minden idejét a kisbárányokkal töltötte, a jurtától nem messze őrizte őket.

Különösen megszeretett egy hófehér bárányt. El is keresztelte mindjárt Hóbarinak. Valamennyi kisbárány közül ő volt a legokosabb, de a legkedvesebb is. Ha Aziznak eszébe jutott, s hívni kezdte, hogy: Hóbari! Hóbari! Gyere ide!, a fehér kisbárány máris futott feléje s nyomában az egész nyáj.

Nap mint nap kihajtotta a kisfiú bárányait a sztyeppére, nőttek a kisbárányok, növögettek, csinosodtak, Csak egy maradt el a többitől, egy szürke kicsi, az, amelyiknek hegyes szarvacskája nőtt. Egyetlen kisbáránynak sem nőtt szarva, csak ennek. Lehet, hogy éppen ezért volt olyan sovány?

Nem tudta Aziz, hogyan segítsen a szürke kisbárányon. Gondolta, megtanácskozza a dolgot apjával.

Apja behozott a jurtába egy zsákot.

— Ebben a zsákban — mondta — korpa van a gyenge és a beteg kisbárányoknak. Ebből adj a szürkének.

Aziz kivitt a satnya kibáránynak egy tele sapka korpát, de a szürke nem akart enni, csak a fejét rázta.

Aziz ekkor megragadta a szarvánál s a szájába tömött egy egész marékkal.

Úgy látszik, a szürke kisbáránynak ízlett a korpa, mert attól fogva hívás nélkül is oda-odaóvatoskodott a sapkához s jó étvággyal evett belőle.

Aziz le nem vette a szemét a kisbárányról, amíg az az egész korpát el nem fogyasztotta.

Azután leszaladt a forráshoz, hozott egy teli sapka vizet s a kis sovány elé tartotta:

— Igyál csak, igyál! És szokd meg, hogy a tenyeremből eszel meg iszol!

A szürke kisbárány készségesen bedugta a pofáját a sapkába s elkezdett inni.

— Hóbari! Hóbari! Gyere csak ide! — hívta Aziz a fehér bárányt.

Hóbari cseppet sem sietősen indult el Azizhoz.

Lehet, hogy Hóbari féltékeny lett a kis szürkére? Bizalmatlanul fújt a kisbárányra, akinek szarva nőtt, s aki most jóllakva élvezettel nyúlt el a füvön, süttette a hasát a napon. De fújtak a kis szürkére a többiek is.

— Takarodjatok innen! — zavarta el őket öklét rázva Aziz. — Ne zavarjátok a kis szürkét a pihenésben. Éppen most lakott jól.

A kisbárányok elkotródtak a közelükből, szétszéledtek s odébb legeltek tovább.

Hanem a szürke kisbárány teljesen abbahagyta a legelést. Már csak a korpát ette meg és a kenyeret.

Aziz elégedett volt, nem tudott betelni kedvencével. Napokig csak vele játszadozott, öklelni tanította.

Nőtt a kisbárány, szépen erősödött, a szarva is fejlődött.

Abban az időben történt a következő eset. Aziz a füvön hevert, nem messze a nyájtól, amikor zajt hallott maga mögött. Megfordult, s látja, hogy a kis szürke, akinek szarva nőtt, rátámadt egy másikra.

Ez egy feketeszőrű kisbárány volt, s akárcsak a többinek, neki sem volt szarva. Így nem is vehette fel a harcot a szürkével, elfutott előle.

Hogy megörült ennek Aziz!

— Ügyes vagy, kis szürke! Te leszel a legerősebb a nyájamban!

Elkapott egy másik bárányt s odavonszolta védence elé, hadd mérkőzzenek.

A kisbárány, akinek szarva nőtt, azonnal felfogta, mit vár tőle Aziz, és úgy nekirontott a másiknak, hogy az nagyot nyekkent.

Apa egyszer csak észrevette, hogy a zsák már majdnem üres, és így szólt a fiához:

— Felesleges tovább etetned korpával a szürkét! Már így is erősebb, mint a többi. A korpa a beteg állatnak való!

Aziz durcás képpel válaszolt:

— Nem kell a korpád! Ha sajnálod a bárányomtól, az ebédemet adom majd neki!

Apa rosszallón nézett a fiára, de nem állt le vele vitatkozni.

A kisbárány, akinek szarva nőtt, egy idő után csodamód elszemtelenedett. Amelyik társa nem tetszett neki, azonnal belekötött, s öklelte, ahol tudta. Minden útjába kerülő bárányt fellökött. Egyszer rátámadt a fehér bárányra, Hóbarira is.

Hóbari megpróbálta kikerülni, s úgy nézett Azizra, mint akitől segítséget vár. Aztán látva, hogy Aziz elkezdi simogatni a szürkét, akinek szarva nőtt, elindult a havasi legelő felé, apa juhai után. S többé vissza sem tért Aziz nyájához.

Mire beköszöntött a tél, a kis szürke volt az összes kisbárány közt a legerősebb, a legbátrabb. Már a kutyával is kikezdett.

Fordította: Petrovácz István

Tóth Éva versei

Rengeteg erdő közepén

Angol népköltés után

Rengeteg erdő közepén
azt kérdi egy ember:
„Öcsi, mennyi szamócát
terem meg a tenger?”
Én meg csak azt felelem:
annyi szamóca terem
a tengeren,
mint ahány cápa úszkál
szamócalevelen!

Bölcsődal

Pigmeus népköltés után

Aludj, aludj, kicsim, hunyd le szemed, aludj, aludj, kicsim!
Leszállt az éj, eljött az ideje, holnap is nap lesz.
Aludj, aludj, kicsim! Behunyt szemedtől megfutott a nap.
Nem fázol, ittál eleget, aludj, aludj, kicsim!
Aludj! Holnapra nagy leszel, erős leszel!
Aludj! Holnapra tiéd lesz az íj és a kés!
Aludj! Erős leszel, egyenes leszel, és én meggörnyedek.
Aludj! Te leszel a holnap, de én mindig anyád leszek.

N. Szladkov

A MEDVE

Felvidéki András rajza

Járom az erdőt, a szemeim előre figyelnek, a füleim — oldalt, a hátam meg — hátrafelé. Igen, a hátam éppen úgy figyel, mint a szemem, meg a fülem, bár se nem hall, se nem lát. Ha valaki megjelenik hátul, azonnal jelzi.

Mendegélek, és hirtelen megérzem, hogy van valaki a hátam mögött. Óvatosan megfordulok — megrezzen a páfrány, elhajlik egy ág. Várok — senki. De a sárban látszik a nyom, lassan megtelik vízzel. Két mancsnak a nyoma — az imént itt volt mögöttem a medve.

Régi ismerősöm! Tavasztól járutánam, ésfigyel. Sehogyan sem tudja felfogni, mit keresek az erdőben? Se szamócát nem szedek, se gombát, és egyre-másra behatolok az ő területére. Valószínű, forgatok valamit a fejemben.

Természetesen, az erdő az övé, és megvan benne a saját területe, én meg csak vendég vagyok itt, s nyilvánvalóan hívatlan vendég. Na, de meg kellene értetni vele, hogy nem kell tartania tőlem, semmi

Csepeli Szabó Béla

Irén néni széncinkéi

— No lám!
Ki sejthetné, hogy ez a vén,
kapufélfára kötözött,
viharvert bádog postaláda,
egy cinkecsalád palotája?
Pedig hát az. Kétségtelen!
Irén néni lombok alá bújt
csöpp faluszéli udvarába
beköltözött — a szerelem —
vagyis hát két pici madár:
egy okos kis széncinke-pár.
Nos, hogy buksi madárfejükben
mikor ragyogott fel a fény,
az a különös, remek ötlet,
hogy éppen ebben a kemény
ütött-kopott levélszekrényben
rendezzék be a fészküket, —
nem tudja senki se:
se szomszédok, se a postás,
se ez a kedves, elhagyott
magányos, özvegy nénike,
aki szegényke
oly ritkán kapott levelet,
hogy hát bizony a ládikót

rosszat nem forralok ellene.

Általában arra törekszem, hogy ne zavarjam őt. Nem vágok fát, nem gyújtok tüzet — járok és hallgatok. Teljes tisztelettel viseltetem az ő határjelző oszlopai — a karmaival megtépett fenyőtörzsek — iránt.

Ahogy előjön tavasszal a barlangjából, nyomban ellenőrzi a jelzéseit, sőt meg is újítja azokat. De később is, amikor arrafelé jár, néha odakanyarodik hozzájuk, két lábra áll, s megdörzsöli marját a fatörzsben, hátrahagyva marokszám gyantától összetapadt fakó szőrzetét.

Különösen szép a fenyves tisztásán álló határjelző oszlopa. Ez egy hatalmas fenyő, amelynek törzsét oly magasan tépte meg karmaival, hogy az ember lábujjhegyre állva sem éri el. A fa sérüléseiből sűrű gyanta folyt alá, amelybe beleragadt a hosszú medveszőr. Mintha borzas lenne a fatörzs.

Ehhez a fához különleges módon közeledik a medve. Még több tucatnyi méterre van tőle, de a járása már egészen furcsává válik. Úgy megy, mint aki a csizmáját törli a lábtörlőbe. És ezt olyan igyekezettel csinálja, hogy közben a földig feltúrja a nyirkos avart. Két mély fekete csapás vezet a fához.

A medve szereti kitenni a saját jeleit. Az idegen jeleket azonban nem tűri. Igaz, a szomszéd medvék nemigen háborgatják. Ha valamelyikük figyelmetlenségből áttéved, és észreveszi az ő nyomait vagy jeleit, elgondolkozva megáll. De nem sokáig, mert elég, ha hozzáméri a saját talpát a nyomhoz — miként az emberek meztelen talpukat a csizma talpához. A medve-szomszédokkal nincs baja, az ember-szomszédokkal viszont...

Az erdőtelepítők irányjelző táblákat helyeztek el — a medve darabokra törte valamenynyit. Az erdész a határmezsgye kereszteződésén számmal megjelölt oszlopot vert a földbe — a medve azon nyomban kidöntötte. Az erdőgazdaság dolgozói ilyen figyelmeztető táblákat szögeztek ki: „Tilos a vadászat!" „Ne szemeteljenek!" „A tábortüzet öntsék le vízzel!" — a medve mindet letépte a fákról.

A maga szemszögéből, természetesen, igaza volt. Elsőnek ő foglalta el ezt a területet, s állandóan ott él, s nem tűrheti az idegen betolakodók mindenféle jeleit. És miféle együgyű fejek azok: furnérlemezek, kartonlapok, deszkák...

Most engem is figyel. Mit kószálok errefelé, mi kell nekem éppen itt? Nem elég nagy az erdő? Nem látom, hogy ez a rész már foglalt, nem látom a nyomait, a jeleit, a gyantába ragadt szőrét?

Látom, látom. Látom és értem. És minden alkalommal szinte áhítatosan közelítem meg az ő gyantával borított, legfőbb fáját, amelynek a jeleit el sem érem, s amelyhez fekete csapást vágott, miközben, közeledve, a „lábát törölte".

Ilyen hangulatban szemlélem: szuszogva, billegő járással közeledik, komótosan törölgetve a talpait, aztán egész hosszában kiegyenesedve, a fa törzséhez simul, s dörzsöli hozzá a hátát, miközben vastag ajkú pofáját az ég felé tartva, elégedetten dörmög. Az én erdőm, az én házam — hagyjatok békén!

Tied, tied, nem vitatom. De azért érdekel, mit csinálsz, hogyan élsz itten.

Fordította Kelemen Sándor

hetekig meg sem nézte már,
csak kapálgatott búslakodva
parányi kertjére hajolva,
városba szakadt lányairól
s unokáiról álmodozva,
mígnem egy nyári hajnalon
csodák-csodája,
váratlanul zenélni kezdett
a viharvert vén postaláda,
s fűvel kibélelt belsejéből
a keskeny, csorba résen át,
csirregve-surrogva-énekelve
egy vidám kis cinkecsalád
— férj, feleség s hét fiókája —
röppent köréje égre lengve,
borús lelkét derűsre váltva . . .
Ó, viharvert, vén postaláda,
úgy ragyogtasd bele a tájba,
Irénke néném mosolyából
ezt a szép cinkecsaládot,
mint egy gyönyörű, élő álmot,
mint a kéklő nagy nyári ég
kilencpecsétes levelét,
melyből, íme, írva-íratlanul
az fénylik vissza ránk,
hogy lám-lám, ugye korunkban is
vannak még, léteznek —
csodák.

Megegyezik egy ember a feleségével, hogy a következő vásáron fejős kecskét vesz, hadd legyen tejük a gyermekeknek.

Mikor eljött a vásár napja, beteszi a mi emberünk a pénzt a tüszőjébe, s még virradat előtt útnak indul.

Útja véletlenül egy malom mellett visz el, ahol Uca néne épp a kecskéjét feji.

Áll, áll, csak bámul, és nem akar hinni a szemének: a molnárné kecskéje annyi tejet ád, mint három vagy négy kecske, ha nem többet.

— Nem adnád el azt a kecskét? — szólítja meg végül a nénét.

— Dehogyisnem, ha megadod érte, amit kérek.

— Na és mennyire tartod?

— Tíz ezüst az ára.

— Szép, pénz, de megéri, ha mindig így tejel.

— Azért felelek — mondja a molnárné.

Látni való volt, hogy gyorsan vásárt csapnak, s a mi emberünk, a kecskét egy madzagra kötve, hazafelé indul.

Jókedvében, hogy ilyen derék vásárt csinált, betér egy útszéli fogadóba, hogy egy kicsit megöntözze a torkát.

S miután az itóka a fejébe szállt, dicsekedni kezd: most szerzett kecskéje annyi tejet ád, hogy „huncut legyen a nevem", ha akár egy tehén is fölérne véle!

A fogadós kimegy, s ott látja a kecskét a kerthez kötve. Előveszi gyorsan a maga bakkecskéjét, anélkül, hogy az ember észrevenné, ügyesen kicseréli vele. Teheti bátran, mert a két kecske úgy hasonlít, hogy akárki azt hihetné, egy anya ellette őket.

Előkerül aztán a mi emberünk is, eloldja a bakot, s indulj vele hazafelé! Még bár szemügyre sem vette az állatot.

— Örülj asszony, mert olyan kecskét hoztam, hogy a csebreinket is mind tejjel tölthetjük meg! — mondja, mikor hazaér.

Este aztán fejjél, asszony, csak legyen mit!

— Miféle fejős kecskét hoztál, te ember, 'szen ez bak, hogy a tűz vetné fel?! — támad reá az asszony.

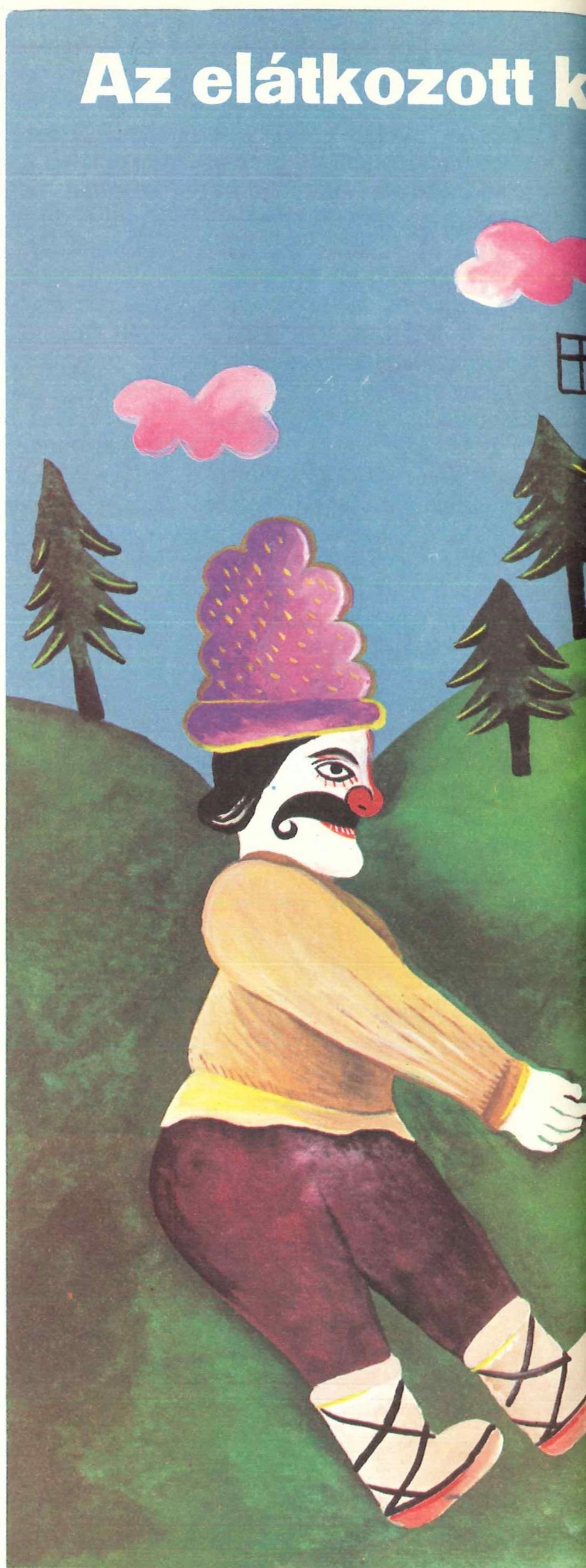
— Hogy mondhatsz ilyet, hisz a saját szememmel láttam, amint fejték a reggel! Annyi tejet adott, hogy a számat is eltátottam! Ez a kecske, amit hoztam, és nem más, 'szen nem voltam pityókos!

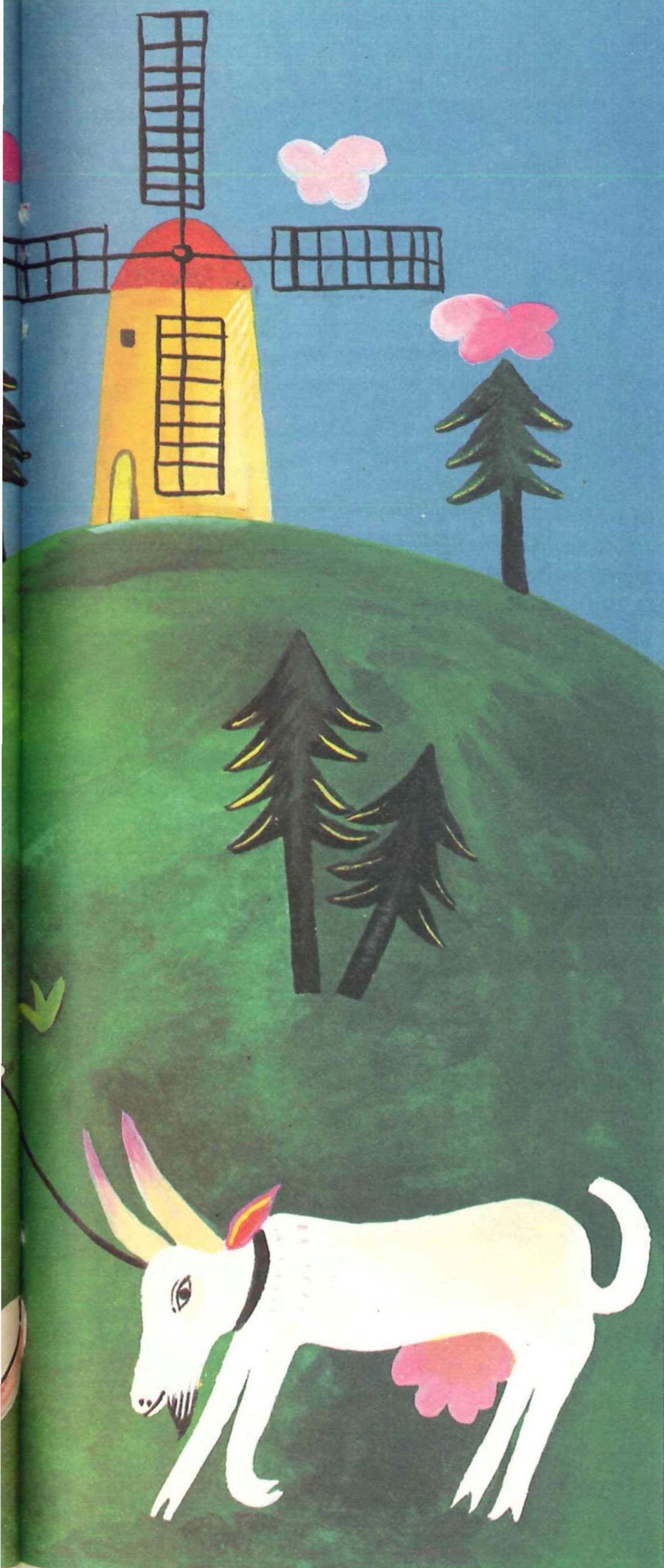
— Márpedig én csak amondó vagyok, hogy akármi legyek, ha ez a kecske nem bak!

— Hadd nézzem meg én is — mondja az ember —, mert hát csak nincs rajta Isten verése, hogy fejős kecskéből, aminek én tudom, mihaszna bakká változzék!

Mennek, s meggyőződnek.

— Feleség, neked ejszen igazad van! E biza tisztára bak, és nem fejős... De hogy lehet ez, Uram

Keresztes Dóra rajza

teremtőm, 'szen saját szememmel láttam, amikor fejték, s csodálkoztam rajta, hogy mennyi tejet ád, most pedig kiderül róla, hogy bak?! Hát ez nem tiszta sor, az bizonyos! Nem később, mint holnap visszaviszem és visszakérem a pénzem!

Másnap valóban visszaviszi a kecskét.

Szokása szerint azonban ismét betér az útmenti fogadóba, csakhogy most haragjában.

A fogadós látván, hogy honnan hová, megint kicseréli a két kecskét.

— Hallod-e, te molnárné — kérdezi aztán a mi emberünk, mihelyt megérkezik —, miféle pokolfajzat fejős kecskét adtál el nekem! Mert mire hazaérkeztem vele, bakká változott, a tűz égetné meg a tisztátalanját! Tudod te, amit tudsz!

— Részeg vagy, ember, vagy bolond? Mit tudhatnék én? Gyere, nézd meg, hogy nem bak!

Azzal Uca néne fog egy rocskát, feltűri a ruhája ujját, s egy szempillantásra telefeji.

— Ehhez mit szólsz, jóember? Még mindig azt állítod, hogy bakkecskét adtam el néked?

— Nem szólok semmit, de ha estére nem fej az én feleségem is épp ennyi tejet, hát nem állok jót magamért!

Igen ám, de a mi emberünk ismét betér a fogadóba, s hát újra a bakkecskével tér haza.

— Na ilyet se láttam, feleség, mióta az eszemet tudom! — kesereg. — Se nem láttam, se nem hallottam, nemhogy magam így megjárjam! Holnap te is velem jössz, nem mondhasd aztán, hogy rosszul láttam. Majd meglátod, mi tejet ád ott ez a mihaszna bak, tíz szájat is jól lehetne lakatni véle. Itthon viszont, magad is láthatod, hogy sehol semmi!

Másnap együtt viszik vissza a bakkecskét. A fogadóshoz érve, a kecskét a kerthez kötik, ők meg betérnek. Odabent az emberünk az utolsó vasig elpallja a pénzét, s közben beszél, beszél, míg a szóból ki nem fogy.

A fogadós persze most is visszacseréli a kecskét.

A molnárné telefeji a rocskát, de kijelenti, hogy utoljára teszi, mert már elege volt a felesleges zaklatásból.

— Látod, ember, ezt a kecskét hoztad volna haza nekem, nem azt a bolond bakot! — mondja a felesége.

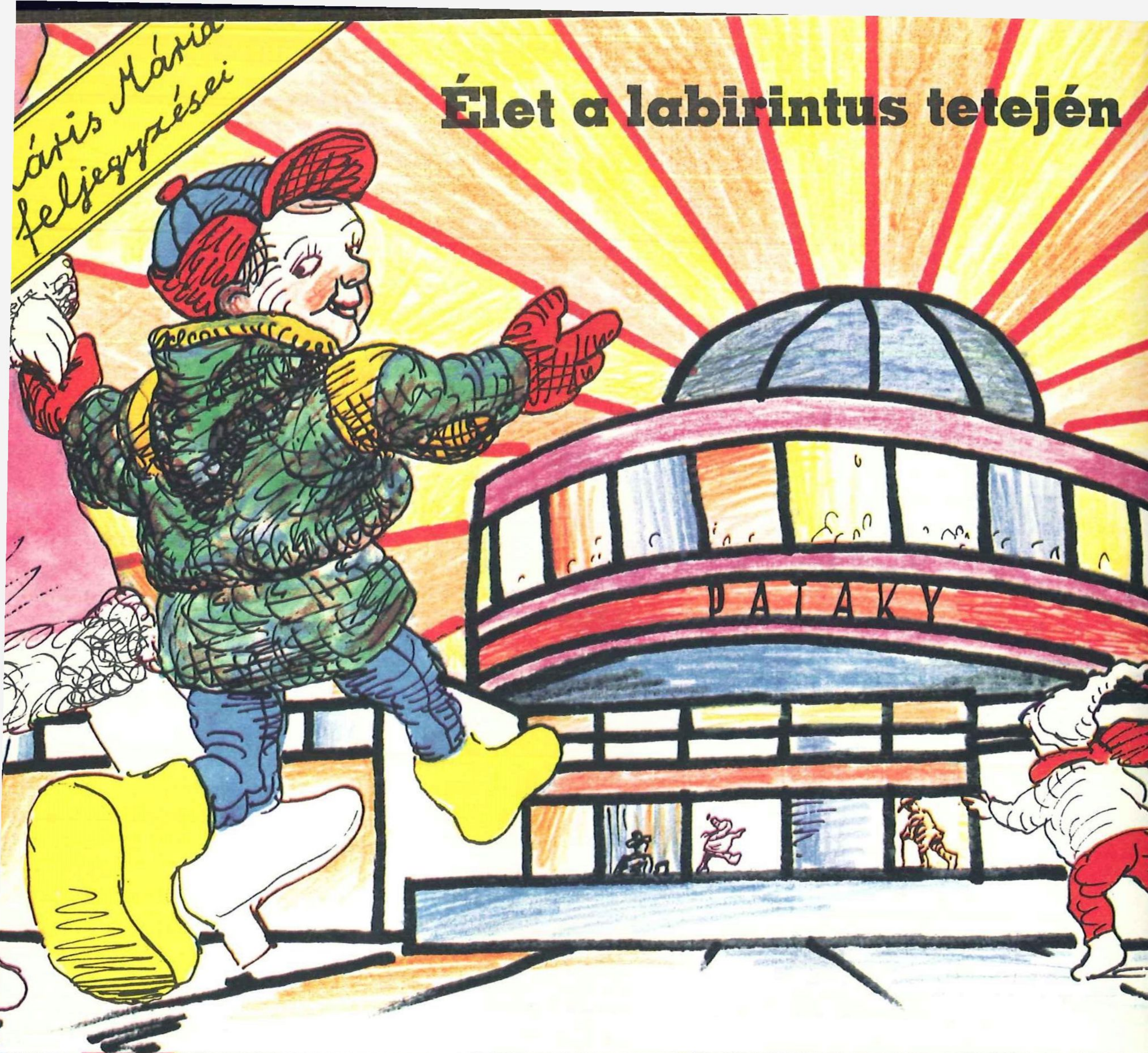
— Jobb, ha befogod a kereplődet! Otthon beszélj majd! Csak nehogy én beszéljek, mert meglásd, megind kisül valami ördöngösség ezzel a kecskével. Meglátod!

Embereink most már nem térnek be a fogadóba — mert haj! nincs gonoszabb betegség az üres bugyellárisnál.

Este, látva a rengeteg tejet, amit a kecske adott, azt mondja az ember, de mi is mást mondhatna:

— Tudd meg, feleség, mégsem volt tiszta dolog azzal a bakkecskével! Akármibe lefogadom, hogy nem!

Élet a labirintus tetején

Honnan tudja a buszvezető bácsi, hogy hol lakunk? — fordult a kislány a mamájához.

— Nem tudja.

— Akkor inkább szálljunk le! — döntött a gyerek.

Terka húgomnak nagyon tetszett a kislány okoskodása. El is nevette magát, sajnos, mert a mama amiatt megharagudott, és kissé türelmetlenül igyekezett megértetni hároméves leánykájával, hogy a 9-es akkor is Kőbányára megy, ha ők fel sem szállnak.

Mi is Kőbányára igyekeztünk, méghozzá a Patakyba, életünkben először. Azért először, mert messze esik, és azért oda, mert a Pataky István Művelődési Központot és Ifjúsági Házat már annyiszor láttuk a tévében kívül-belül, hogy saját szemünkkel is kíváncsiak lettünk rá. Tudtuk, van állandó kiállítóterme, és minden vasárnap 11 órakor gyerekeknek tartanak előadást a színházában. (Most éppen az Állami Bábszínház szerepel.)

Maga Kőbánya, a főváros X. kerülete is érdekes hely. Régi és új egyszerre. Nevét a régi kőbányáról kapta. Ugyan ki hinné, hogy a sűrűn lakott terület a Várhegy magasságában fekszik. A nagy, 1838-as árvíz idején biztos védelmet nyújtott a víz elől menekülőknek. Bányáiban már a török hódoltság alatt jó minőségű mészkövet bányásztak. (A budai pasa külön engedélyével innen szállítottak követ a kecskeméti református templom építéséhez.) Jó kétszáz évig hordták az értékes építőanyagot. Hatalmas barlangrendszert vájtak ki. A föld alatti folyosók 33 kilométer hosszan kanyarognak. A múlt század végére a föntről láthatatlan labirintus életveszélyessé vált, ezért a további kőfejtést megtiltották. A kőbányák zajos szerszámai helyett hallgatag, pocakos hordókat eresztettek le a pincékbe, sörrel, olykor meg borral megtöltve. (Kőbánya hagyományos ipara a sörgyártás.)

A Pataky tér alatt is üreges

a föld. Alig mertünk rálépni, amikor leszálltunk a buszról. Bezzeg a kőbányaiak! Jöttek és jöttek, vállukon, ölükben vagy kézen fogva gyerekekkel. Elnyelte őket a nagy ház, a Pataky. De ki is volt voltaképpen az a Pataky István, akiről a teret és az ország egyik legmodernebb művelődési intézményét elnevezték? Terka húgom nem tudta. Én sem. Egy tanító néni segített ki bennünket, aki a szoborkiállítást akarta megmutatni a kisfiának, és véletlenül meghallotta a húgom kérdését.

— Pataky István vasmunkás volt. Egyik vezetője az ifjúmunkás mozgalomnak. Mártírhalált halt 1944-ben, alig harmincévesen.

Pataky István harcostársainak utódai, és azok utódai a bábelőadás után sietve szétszéledtek. Várta őket a meleg otthon és a vasárnapi ebéd.

A környékbeli gyerekek hétköznap is bejárnak a Patakyba. Ki a könyvtárba, ki a sok sportfoglalkozás valamelyikére, ki (óvodás korban is!) nyelvórára. Újabban egész iskolák is bemutatkozhatnak a nagy színházteremben a kerület lakóinak. Tíz iskola lép színpadra a tanév végéig.

— Kár, hogy messze van ez a ház és nincs uszodája.

— Az itteni lakótelepeken meg azt mondják, jó helyen van. És uszodát is találnak, úgy hallottam, két új iskolában is, innen a tértől nem messze... De menjünk most már, mert fázom és éhes vagyok.

Nekilódultunk. De azért még megnéztük a téren Pataky István mellszobrát, Rózsa Péter alkotását.

Készülődtek és készülődnek

„Itt a farsang, áll a bál" — fújják a gyerekek, még az óvodások is a nótát. És farsangolnak. Báloznak, jelmezben, álarcosan vagy anélkül (diszkó minden mennyiségben!). Méghozzá annak örömére, hogy rövidesen vége a télnek, a hosszú esték kényszerű unalmának. Ébred a természet. A parádi Bartus Zsuzsa a farsangi készülődésről Bartus Jánost faggatta, s amit hallott, feljegyezte 1983. február 6-án.

A farsang régen hármas ünnep volt. Vasárnap, hétfő, kedd, éjfélig. Az álarcos bálon fordított jelmezben ropták a táncot: a nők férfi-, a férfiak női ruhában. Hogy mit ettek? Ami jutott. De farsangi fánkot és kocsonyát feltétlenül.

A sasvári farsang egészen különleges volt, sőt ma is az. A nők férfinak öltözve járják az utcákat. Ha férfival találkoznak, megborotválják. Nem számít az sem, ha a férfi épp a borbélytól jön: a nő, aki elkapta, előveszi a nagy fakését, a borotváját és szigorúan megborotválja. Amikor elkészül, tükröt tart a férfi elé. Nem ám akármilyet! Csalafinta tükröt. Abban a tükörben valamilyen üzenetet, jóslatot, kívánságot lehet találni. A férfinak a borotválásért fizetnie kell. Adhat lisztet, tojást, esetleg pénzt. A megszerzett nyersanyagból készül a farsangi fánk, és még egy kis borra is futja. Kell az az asszonymurira. Mi az? Olyan mulatság, amelyre férfiakat meg nem hívnak, s amelyen mindig kiderül, hogy az asszonyok jókedve, ereje, tréfálkozó hajlama is épp olyan kifogyhatatlan, mint a férfiaké — a férjeiké, akik ez egyszer otthon maradnak bölcső-ringatni.

Birkás Ákos rajza

Sciller Ágnes munkája, Kazincbarcika

Pál utcai fiú voltam...

Jónéhányatoknak kedvenc könyve a Pál utcai fiúk. Nekem is az. Erre külön okom is van: a Pál utcaiak közül való vagyok. Nem, ne keressétek nevemet a könyvben, nem éltem még akkor. Jóval később születtem, mint e regény. Amikor gyerekként azon a környéken rúgtam a labdát, már tatarozásra szorultak azok az épületek, amelyeket a grund helyére építettek.

A József körúton laktunk, a 83. számú ház szomszédságában, ahol Molnár Ferenc élt, amikor ezt a regényét megírta. De az utcák köve a Pál utcáé, a Mária utcáé még azok lehettek, amelyeket Nemecsek, Boka, Csónakos is koptattak. Ezért is éreztem én és még jó néhány társam úgy, hogy a Pál utcaiak közül valók vagyunk. Nemcsak mi gondoltuk így, hanem a Práter utcai iskola magyartanára is, az „á"-sok osztályfőnöke, Barta György tanár úr. Elhatározta, hogy a feladatra alkalmas gyerekekkel előadatja a könyv egyik — dramatizált — kis részét. A próbafelvételen azt kellett eljátszanom, hogy a székről fel akarok állni, de láthatatlan kezek nem engednek. Sikerült. Így szerződtem gázsi nélkül a b-ből a 7. á-sok gárdájához. (Megjegyzem, nem ez volt színészi pályafutásom kezdete. Az szószerint bukással kezdődött. 1. osztályosként, mint a legkisebb kecskegida kellett színpadra lépnem. Nos a dobogóra vezető lépcsők legfelsőbbikében megbotlottam és beestem a színpadra. Óriási sikert arattam.)

A próbajáték után kiosztották a szerepeket. Hirtelen nőttem magasra, így mint Nemecsek szóba se kerülhettem, de reménykedtem egy másik, hasonló fontosságú szerep elnyerésében. Nem így történt. A jelenetben igazából csak két Pál utcai szerep volt: Nemecseké és Gerébé. A többiek mind vörösingesek. Talán már ki is találtátok, azt a jelenetet játszottuk el, amelyben a vörösingesek gyűlést tartanak a Füvészkertben, ahol Geréb árulóvá válik, s ahol a Pásztorok megfürdetik Nemecseket. Az egyik Pásztor testvér szerepét osztotta rám Barta tanár úr.

Hónapokon keresztül próbáltunk, míg végre elérkezett a bemutató napja. Geréb éppen elmondja a Pál utcaiakat becsmérlő szavait, s a mi Nemecsekünk lehuppan az összetákolt színpadi fáról a vörösingesek közé. Nem véletlenül, hanem azért, hogy bebizonyítsa a Pál utcaiak bátorságát. A jelenet folyt sorról sorra. Amikor elérkezett az én időm, színpadi testvéremmel együtt elvezettük Nemecseket a színfalak mögé. Ott, az odakészített vödörből jó csöpögősre locsoltuk és marcona arccal visszavezettük a többiek elé. Ezután következett Nemecsek nagy monológja. Nem túlzok, többen könnyeztek a nézőtéren és nekünk, színpadi vörösingeseknek is elszorult a torkunk. Mert hiába volt rajtunk vörös ing, az alatt mindnyájunknak Pál utcai szív dobogott.

Visszagondolva ezekre, az időkre azt kívánom, mindegyikőtöknek legyen grundotok, amelyre majd felnőttként ti is szívesen emlékeztek.

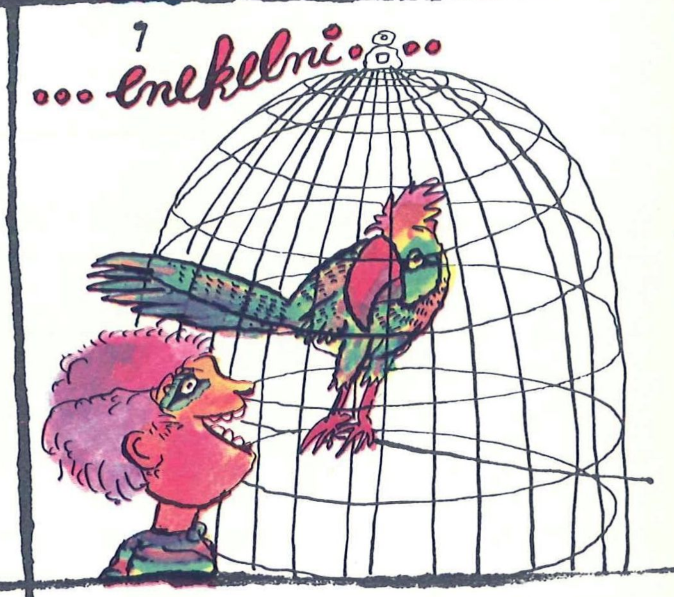
Flamm János

DALLOS JENŐ: Jenci és a papagáj

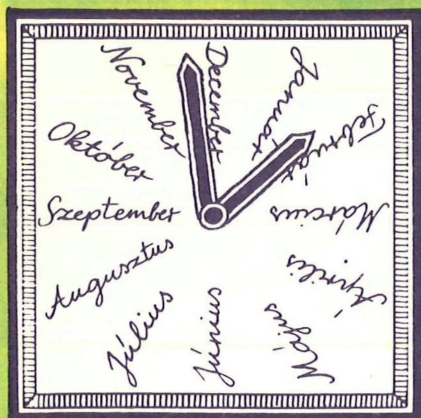

Dobra verjük

Lábas palacsinta. Ha valaki azt hinné, új ételreceptről lesz szó, téved. A lábas palacsinta ugyanis közönséges palacsinta, amelynek hogy-hogy nem, folyton lába kel. Éppen ilyet sütöttek a gyerekeknek Alsótoldon (Nógrád megyében). Az őrsök főzőversenyén Klátyik Mónikáék palacsintával indultak, azaz indultak volna, de amint egyet kisütöttek, annak azonnal lába kelt. Mit volt mit tenniök, őrt állítottak a palacsintás-tál mellé, hogy legalább néhány mintadarabot tudjanak majd átadni a zsürinek elbírálásra. Szerintünk az üres tál is (zsírosan) fényes bizonyíték lett volna a zsürinek: a palacsintás őrs megérdemelte az első helyet.

Járda kalákában. Kalákában dolgozni (közösen, nagy csoportban, ahol minden életkorú és ügyességű gyerek vagy felnőtt megtalálja a neki megfelelő, testhez álló tennivalót) hasznos és nem annyira fárasztó, mint külön-külön. Ezért is fogtak neki így, a járdaépítésnek a Kömpöc községi nagyok és kicsik. Kivonult a falu apraja-nagyja. Elkészült a járda, majd a bográcsban főtt körömpörkölt. Azt is kalákában ették.

Tájékoztatunk Benneteket, hogy lapunk 1983. évi számai (januártól) megvásárolhatók a Posta alábbi hírlapboltjaiban:

2. sz. Hírlapbolt, V., Váci u. 10. Telefon: 185-604
3. sz. Hírlapbolt, V., Szabadsajtó u. 6. Telefon: 184-840/279
12. sz. Hírlapbolt, VII., Lenin krt. 17. Telefon: 423-929
16. sz. Hírlapbolt, V., Petőfi S. u. 15–17. Telefon: 189-013
17. sz. Hírlapbolt, XV., Rákosfalva park 1/C. Telefon: 847-274,

továbbá az Ezermester Úttörő és Ifjúsági Vállalat Ifjúságmozgalmi Propaganda Boltjában, Budapest VII., Majakovszkij u. 15. Telefon: 427-230.

Farsangi fejdíszek. Háromféle fejdíszt vághattok ki a mellékletből. A felső koronának való (király, királylány, tündér stb); a középső hajlított formából indián tollas fejdísz; a harmadik virágmintás pánt azoknak, akik pl. „tavasz"-nak öltöznek.

A lerajzolt fejpántok csak a fele hosszúságúak a fejbőségetekhez képest. Vagyis a meglévő rajzot kopírozzátok, rajzoljátok le és a két pántot a pettyes nyelvecskénél ragasszátok össze. A virágkoszorú végén vágjátok fel a fekete csíkot és fűzzetek bele szalagot. Aki tavasznak, tulipánnak, margarétának öltözik, a fejpánt virágait ruhadísznek is felhasználhatja. Rajzoljatok sok-sok tulipánt, margarétát és egy-egy öltéssel varrjátok fel szétszórva az erre a célra kiválasztott nyári ruhátokra.

Több munkát igényel az indián fejdísz. Ezt is át kell másolni a hossza miatt és ragasszátok össze. Hat tollat rajzoltunk (valódi tollak hiányában), ezeket is szaporítani kell annak, aki gazdag fejdíszt szeretne viselni. A „tollakat" ragasszátok a kis háromszögekkel jelölt helyek mögé. A sárga körmintánál lévő fekete csíkot vágjátok fel, hogy gumipánttal vagy zsinórral átfűzve erősíthessétek a pántot a fejetekre. Továbbá díszítésre való a 3-3 fekete köröcske. Ezekbe — a mintarajzon látható — fűzzetek tarka fonalakat vagy keskeny szalagot, ha nincs, az se baj, akkor színes papírcsíkokat ragasszatok a pánt végére és a sárga karika aljára. Munkára fel! A farsangra készülődés örömét és jó szórakozást kívánunk mindannyiatoknak.

Rajunk 6-s akadályversenyt rendezett. Télies feladatok voltak. Mind 3 őrsnek kellett építenie 1-1 -t: az ifink nézte az -t, de nem ilyet, hanem ilyet. Így mérte az időt.

Sajnos nem mi lettünk kész leghamarább, hanem a őrs.

Mi nyertük azonban a versenyt! Egyetlen futamban sem esett meg velünk ez: A legviccesebb a bajnokság volt a jégpályán. Ócska -t -eztünk rá egy -ra. Aztán 1enként ráültünk és 2 segítségével hajtottuk magunkat előre. Úgy nevettünk, mint a

Végül nagy

zárta a

be TÉL kedőt!

azt mondta: rendezzük meg ugyanezt 1/2 év múlva. – fő – mondtuk, de csak ha Te gondoskodsz mindenről. (Akkor ugyanis ...... lesz)

Írta Gyárfás Endre, rajzolta Koltai Éva

Bodorkás Rita linóleummetszete, Gencsapáti

Postafiók 100

Nagyon régi és roppant ügyes levelezőnk **Bella Gábor** (Győr, Munkásőr út 58. 9023). Rendszeresen ad hírt saját és pajtásai életéről, és ez igen fontos! Nem kell megvárnotok a választ a lapban, vagy postán, ha van írnivalótok, azt közben is beküldhetitek. Gábor így tesz, és segítségével a győri, Ady-városi kék iskola Fekete István csapatáról lapunkban gyakori a híradás. Levelében időnként jelentkezik az „utánpótlás", azaz öccse, Csaba, aki kisdobos. Nyilván Gábor úgy véli, mint úttörő, feladata a levelezői utánpótlás szervezése is. Köszönjük!

Most pedig következzék egy rész a beszámolóból, mely nem csupán sikerült fogalmazás, de ö t l e t is!

„Egy fiú és egy lány őrsünk van. A lányok a Pingvin, a fiúk a Tigris névre hallgatnak. A Tigriseknek én vagyok az őrsvezetőjük. Együttesen kirándultunk. Mondhatnám, családi volt az összejövetel, hogy miért, majd kiderül! Szüleim meghívására autóbusszal utaztunk Nyúl községbe. A dombon áll egy 80 éves ház. Ezt vette meg a családunk. Belülről már rendbe tettük, most kívülről is szépül. A dombtetőt fásítottuk, sok ribizlit telepítettünk. Szép ez a vidék Győr és Pannonhalma között. A buszról leszállás után énekszóval mentünk végig a falun. Utána negyed óra az erdőben, a szerpentin műúton. Osztályfőnökünk Zsuzsa néni, Margit tanárnéni és édesanyám, voltak a kísérők. Margit néni nyugdíjas. Tavaly még tanított engem környezetismeretre. Édesanyámat meg harminc évvel ezelőtt! A ház elé a fiú őrs indulójával érkeztünk:

A Tigris őrs mi vagyunk,
vissza mi nem riadunk.
Akadály vagy feladat,
Teljesítjük, ha akad.

Az induló szövegét **Horváth Zsolt** *írta. A ház előtt nagyapám fogadott bennünket. Megérkezésünket lerámolás majd kis séta követte. Megfigyeltük a természetet. Nagyapámmal és öcsémmel Csabival néhány nappal a kirándulás előtt elkészítettük a számháborúhoz szükséges dolgokat. Most aztán számháború következett a domboldalon és az erdőben. Jól szórakoztunk. A bográcsban ebéd készült. A lányok krumplit hámoztak, a fiúk a tüzet szították, Zsuzsa néni meg főszakácskodott. Az ebéd finom volt, még repeta is jutott belőle! Meglátogattuk a szemközti gazdasági udvart. János bácsi unokája, Zoli barátom húsz perces váltással kocsikáztatta meg pajtásaimat parasztszekéren. Nagy sikere volt! Még fociztunk, aztán más útvonalon, Nyúl—Győrújbaráton át utaztunk haza. Örülök, hogy pajtásaim kellemes nap eltöltéséhez segíthettem!"*

Olvasd el kérlek az utolsó mondatot: Gábor nem annak örül, hogy ő jól érezte magát, hanem hogy a pajtásai is. Pedig nagypapájának, öccsének és jómagának biztosan elég fejtörést jelentett, mivel, hogyan töltsék az időt? Mi legyen az a felejthetetlen „valami", amire felnőtt korában is emlékezik az ember? A falusi ház? A domboldal? A szép táj? Vagy a parasztszekér? Esetleg a sajátmaguk készítette ebéd? Szép a levél, — és az örömszerzés, az önzetlenség. Ezt nem lehet megtanulni, —ahogy mondani szokás: ehhez szív kell! Persze sok pajtásban dobog ilyen segítő-jószándékú-örömszerző szív. Biztosan akad elég esemény is, melyre nagy munkával, ötlettel készülődtök. Nem csupán nagy ünnepre gondolok, —hanem a mindennapok kis eseményeire. Hát akkor rajta, ragadjatok tollat, és írjátok le! Nem dicsekvés az, ha valaki a maga és barátai eredményeiről küld beszámolót! Kicsit hasonlít—de nem a nagy, hanem a kis közösséget, a családot érinti **Keczer Bernadett** (Veszprém, Halle u 5/C 5/17/ 8200) levele.

„Három és fél éves voltam, amikor Anyu nagyon megbetegedett. Mivel Apu elköltözött tőlünk, nem volt senki, aki segítsen. A tejet én forraltam rezsón, mert a gázt még nem tudtam meggyújtani. Boltba a szomszéd Teri néni ment. Anyunak és Ivonnenak, a kistestvéremnek odavittem az ennivalót. Húgom még csak másfél éves volt. Én etettem meg. Anyunak majdnem negyven fokos volt a láza. Ha fölkelt összeesett, rázta a hideg. Nagymamáék értünk jöttek. Akkor ment be édesanyám a kórházba. Nemrég beszélgettünk mindenféléről. Mikor ez szóba került, alig akartam hinni neki.Méghogy én három és fél éves koromban ilyen ügyes voltam???"

Mi vitte rá Bernadettet az „ügyességre"? Kényszer? Segíteniakarás? Vagy egyszerűen: meg kellett etetnie a kis Ivonnét, és édesanyjának sem adhatott hideg ételt. De jó ilyen leveleket olvasni, gyerekek!

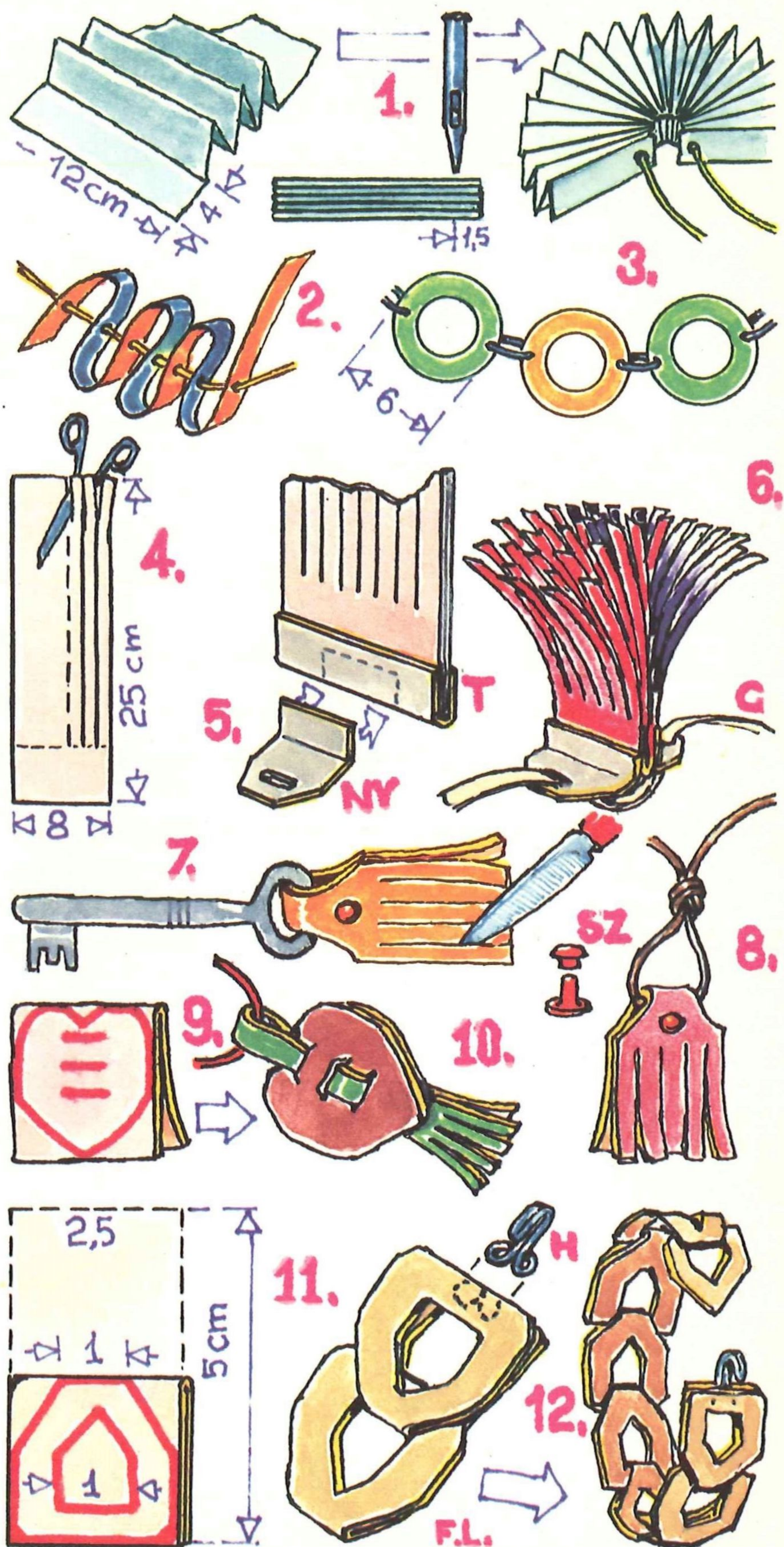
Ferkai Loránt: Farsangra, ajándéknak

Farsangi jelmezhez néhány apró, könnyen készíthető nyakravalót, fejdíszt írunk itt le. Körülbelül 240 cm hosszú és 12 cm széles — ragasztásokkal toldott — fehér papírcsíkból harmonikaszerűen összehajtogatva, átlyukasztva és zsinórral a nyakra kötve kész a „spanyolgallér". Egy nagykarimájú fekete kalap, fekete nagykendő vagy „poncsó", s máris kész a spanyol jelmez (1.)

Ugyancsak nyakra kerül a 2. ábrán látható, színes papírszalagból zsinórra fűzött dísz, valamint a színes flakonokból kivágott karikák (3.) dróttal, cérnával összekötözött fűzére.

Néger vagy indián jelmezhez jó a fejre erősített bokréta. Lehet ez tollakból, de papírból is. Több színű és többrétegű lapokat vágj (4.), vagdosd be, majd egy „U" alakban megtört kartontartóba (T) ragaszd be (5.). A tartó két oldalára ragassz kétoldalról egy-egy meghajlított karton-nyelvecskét (NY), és kész a fejdísz (6.). A nyelvecskéken vágott résbe dugj gumiszalagot (G), végeit — kellő méregetés után — varrd össze, így álladra téve jól tart. Rafiából is készíthetsz hasonlót, de akkor a kb. 25 cm hosszúra vágott rafiaköteget enyvezett és rácsavart papírcsőbe fogd össze. A cső ellapított végére erősítsd a tartót. Rafiából néger jelmezhez — fekete harisnyanadrágra — „fűszoknyát" is csinálhatsz.

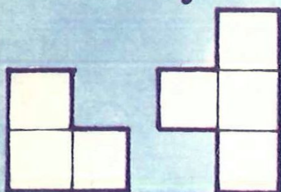
Saját magadnak vagy ajándéknak— pl. a márciusi nőnapra — bőrből is csinálhatsz néhány apróságot. Ilyen a sallangosra vagdosott „kulcselvesztésgátló" kis díszecske (7.), amit cipőkellékes boltban kapható réz bőrszegeccsel (SZ) foghatsz össze, de varrással is lehet. A 8. ábra hasonló módon készített, s bőr bakancsfűzőre kötözött, nyakba akasztható mütyürkét mutat. Ugyanerre való a 9. ábra kétrétűre hajtott bőrből kivágott szívformájú dísze is, amelyet három helyen éles kés hegyével behasítasz, hogy átdughasd rajta a felfüggesztő, és végén sallangosra vagdosott színes bőrcsíkot (10.). A „szív" belső oldalát ragaszd össze. Nyolc-kilenc bőrlapocskából (11.) a szívhez hasonló, de belül „ablakosra" vágott darabból karkötőt fűzhetsz össze, az utolsó szembe varrj horgoskapcsot (H). és már kapcsolhatod is a csuklódra (12.). Régi táskák, övek stb. elkunyerálásával juthatsz bőrhöz!

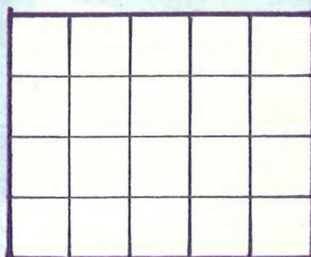

6

Februári fejtörő

Rakosgató

Hogyan rakható tele a téglalap a kétféle idommal? Színezd ki vagy vastagabb vonallal rajzold bele.

Gondolkodj! 1-2-4-7-11-...

A számok valamilyen rendszer szerint követik egymást. Írd le a következő három számot.

Összeolvasó

A helyes válaszok beírása után olvasd össze a színes függőleges sorokba kerülő betűket.

K	O	F	A	Piaci árus
A	P	A	D	Csökkent a vízszint
		L		Hegyes rúd
		S		Étel
A	R	A	T	Gabonát vág
L	E	N	T	Nem fent
L	E	G	E	Történelmi mese

Virág

Milyen virág nevét rejtettük el a szirmokba?

A december, január, február havi megfejtéseket egy borítékban küldjétek el címünkre, a bal felső sarokban lévő számokkal együtt febr. 29-ig. (Kisdobos szerkesztősége, 1502 Budapest, Postafiók 100.)

Figyelem!!

1	2	3	4	5	6	7
8						
9						
10			11		12	13
14				15		
16			17			
18	19 L	20 A	U	21 D	A	
22	E			23	24	
25	Ü		26			
27 O	L	28 I	A	29		

Keresztrejtvény

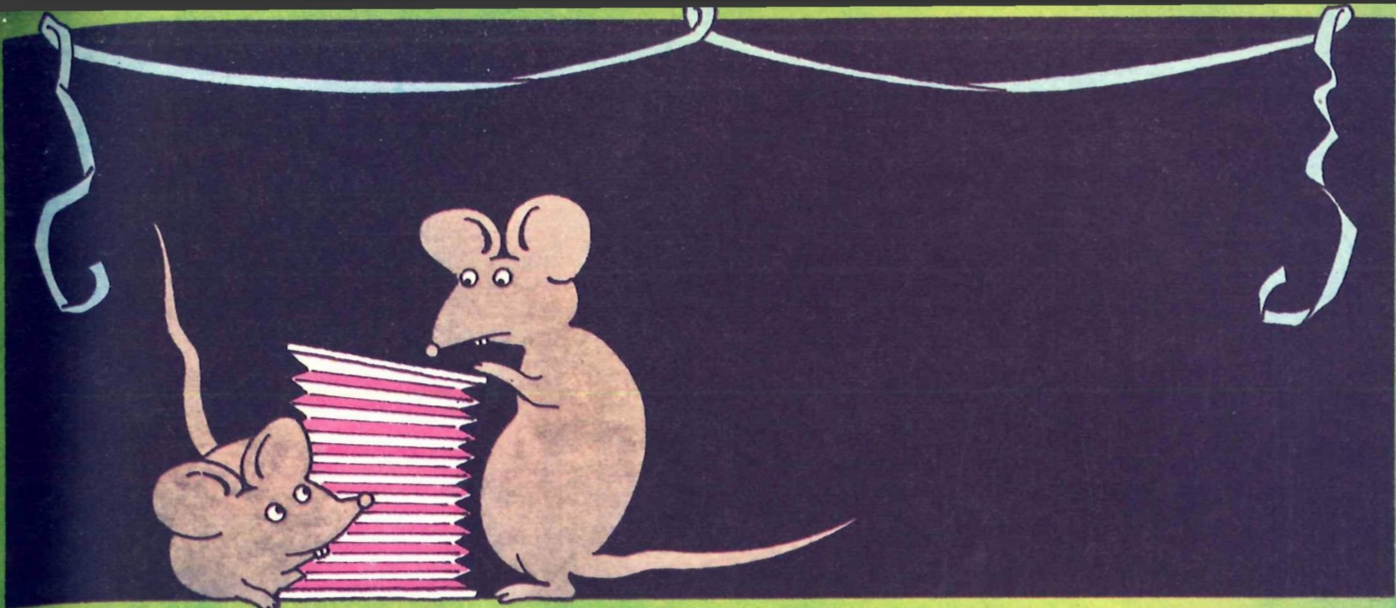
Vízszintes: 1. Névelővel a hét egyik napja. 8. Helyhatározószó. 9. Adott. 10. Kocsifajta. 14. Bizonyítvány diákosan. 15. Jövendőmondó. 16. Aranka. 17. Fellök. 19. Híres autóversenyző (Niki . . .). 22. Hinta teszi. 23. Táncot jár. 25. A Nap igéje. 26. . . . kelő. 27. Gyilkol. 28. Ária vége. 29. Rag.

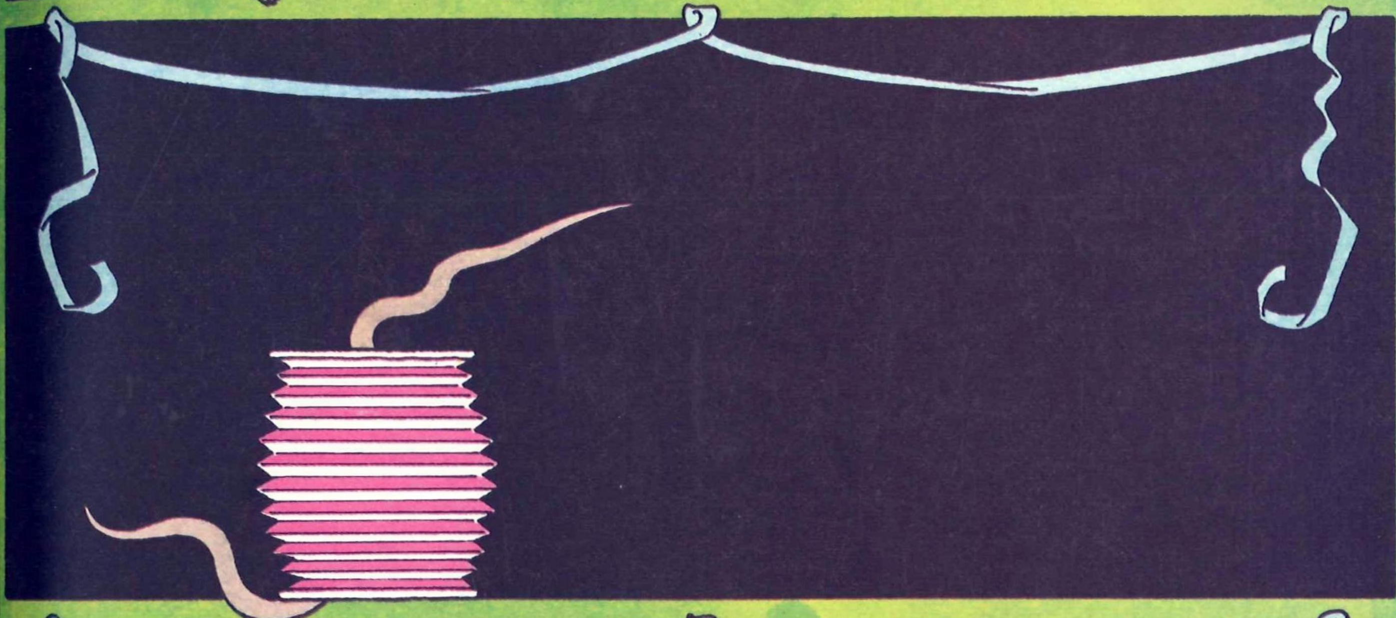
Függőleges: 1. Eme társa. 2. Kezdi érteni. 3. Kedvére van. 4. Holland autójelzés. 5. Tette régiesen. 6. Női becenév. 7. Katona mássalhangzói. 11. Lyukon át kiteszi. 12. Síkság. 13. Gondoz régiesen (ék. hiba). 14. Rag. 15. Jön (ék. hiba). 18. Nincs más előtte (ék. hiba). 19. Helyet foglal. 20. Kis Antal. 21. Fordítva hentesszerszám. 24. Poros közepe (ék. hiba).

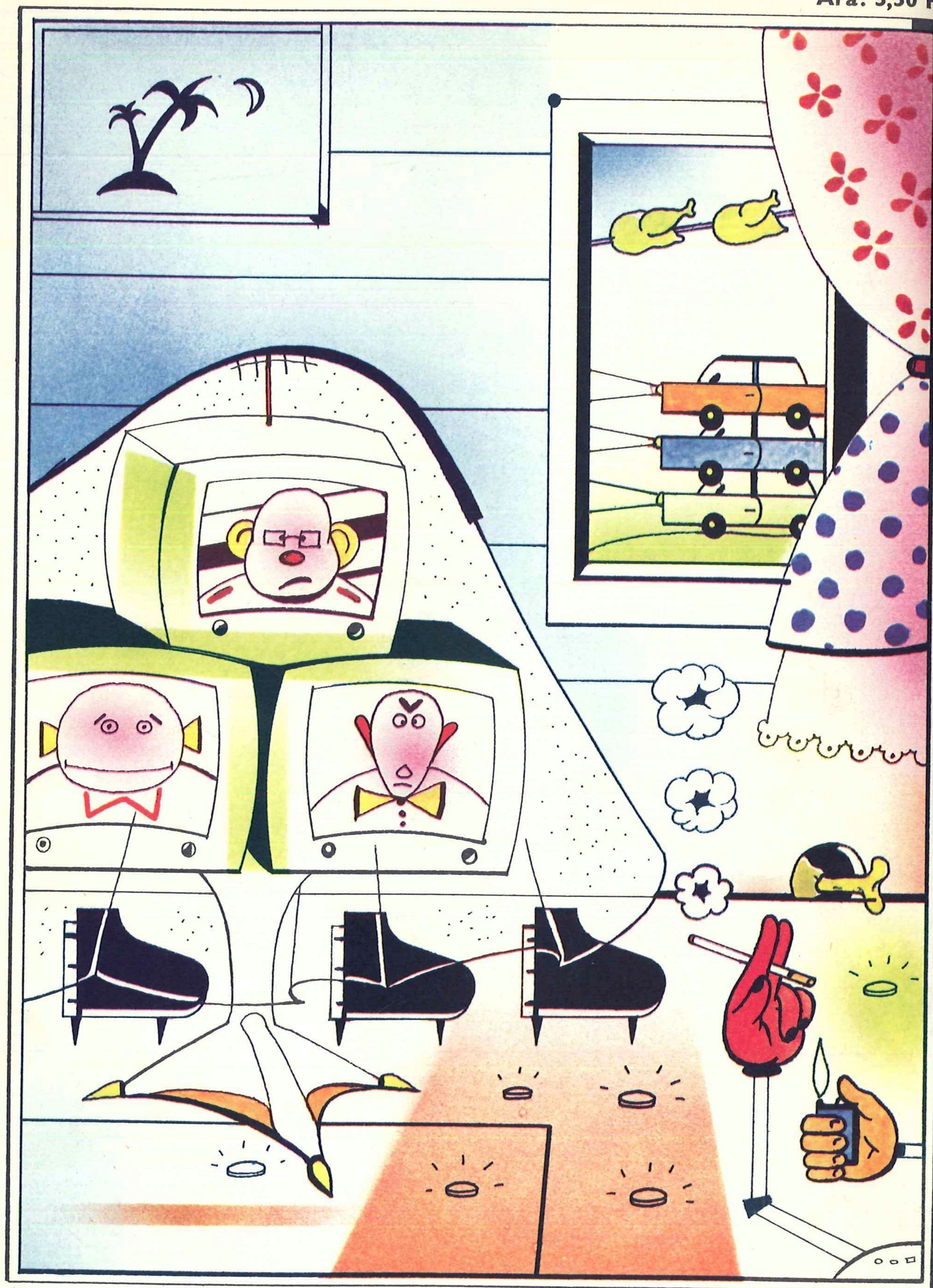
A színes négyszögekbe írt betűket olvasd össze. Ezt a szöveget kell a keresztrejtvényből beküldeni.

kisdobos

A Magyar Úttörők Szövetségének gyermeklapja XXXIII. évf. 2. sz.
Szerkesztő: Kelemen Sándor
Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, Budapest, Postafiók 100. 1502 Telefon: 660-162
Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: dr. Petrus György
Kiadóhivatal: Budapest VI., Révay utca 16. 1374 Telefon: 116-660. Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél a Posta hírlapüzleteiben
és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI) Budapest V., József nádor tér 1., 1900 közvetlenül
vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámlára.
Megjelenik évenként tíz alkalommal.
Előfizetési díj 1 évre 55,— Ft, I. félévre 33,— Ft, II. félévre 22,— negyedéves előfizetés nincs.
Készült a Kossuth Nyomdában. 83.1312. Felelős vezető: Bede István vezérigazgató
INDEX: 25.442
HU ISSN 0450-3287
Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
A címlap **Heinzelmann Emma**, a hátsó címoldal **Békés Rozi** munkája.

Több az ember vagyon nélkül,
mint a vagyon ember nélkül.

Népi mondás